

JULES VERNE ROMANLARINDA YERBİLİMLERİ

Nilgün Okay

İTÜ Jeoloji Mühendisliği Bölümü, İstanbul

(okayn@itu.edu.tr)

ÖZ

“Dünya’da yedi kıta var: Avrupa, Afrika, Asya, Kuzey ve Güney Amerika, Avustralya – ve Jules Verne”

Claude Roy 1953

Jules Verne’in *Olağanüstü Seyahatler* adlı coğrafya öykülerinden oluşan uzun dizide merak içgüdüsüyle fen bilimleri hatta mühendislik bilgilerini “öğretirken eğlendirmeyi amaçladığını belirtir. Verne bilimsel yaratıcılık, keşiflere verdiği değeri gösterirken coğrafya, jeoloji, fizik ve astronomiyi öne çıkarmaktaydı: kahramanı gözlemci, coğrafyacı, jeolog, madenci hatta mühendisti. Bilimsel söylemin edebi söylemle kaynaştığı bu eserlerde Verne coğrafya tutkusunu bir başka renkli üslupla çizgilerle eğlendirirken öğretir. Kuşkusuz altmış üç kitaptan oluşan meşhur eser dizisinin ilk baskılarında yer alan dört binden fazla çizgi son derece çarpıcıdır. İster harita üstünde, ister gerçek olsun peşinden sürüklerken yaşadığı çağın bilimsel verilere dayalı olası gelişmeleri tasarlayıp gravürlerle cisimleştirirken anlattıklarından öteye götürmektedir. Her kitapta Verne’in titizlikle önem verdiği yaklaşık altmıştan fazla illüstrasyon bulunuyordu. Bu yapıtlarda birlikte çalıştığı, seyahat ettiği Leon Benett, Edouard Riou ve Georges Roux gibi zamanın yetenekli çizerleri tarafından resmedilmekteydi. Kutuplardan balta girmemiş ormanlara kadar pek çok yerin manzara görüntülerinin yanısıra detaylı haritalar, yeryüzü şekilleri, jeomorfolojik yapılar ve jeolojik ve meteorolojik olaylar birer belge gibi adeta Verne’in adeta fotoğraf makinasından çıkmış gibidirler.

Anahtar Kelimeler: coğrafya, harita, illüstrasyon, jeoloji, Jules Verne

GEOSCIENCES IN JULES VERNE'S SCIENTIFIC NOVELS

Nilgün Okay

ITU Geological Engineering Department, İstanbul

(okayn@itu.edu.tr)

ABSTRACT

“There are seven continents: Europe, Africa, Asia, North and South America, Australia – and Jules Verne”

Claude Roy 1953

Jules Verne's Voyages Extraordinaires are defined as geographical novels, but it is less analyzed about the marvelous illustrations in early publications. As a matter of fact, Verne's popular work contained over four thousand illustrations. The presence of these illustrations adds credibility and persuades readers that the adventure is feasible. It is not the text which defines the illustration, but the illustration which defines the text, and which even moves the reader beyond (!): the illustrations are a perfect complement to the descriptions, and strengthen the text. This study discusses the many varieties and functions of the illustrations in Verne's Voyages Extraordinaires, the illustrators, and their collaborative work with Verne. These talented artists, Leon Benett, Edouard Riou and Georges Roux, whose images brought Verne's Voyages Extraordinaires to life and who played such a role in worldwide popularity of Verne's scitific novels to capture millions of readers. In these novels, the places visited were normally more postcard-like and also documentational in nature, for example the hand-drawn maps of the Polar regions, geographic, geomorphologic and geologic features, even paleontological elements. It must be said that artists' sketches are carefully produced for the many fantastic locales of the fictional geography: the mists and the glacial icepacks, the tunnels inside the Earth's crust, the deserted and expansive beaches, and the explosion of volcano, lightning storm on the ocean...

Keywords: *geography, geology, illustrations, Jules Verne*